

অনুবন্ধ - 2

ক্ষতিশংকা প্রকটকৰণ নথিপত্ৰ

এক্সচেঞ্জসমূহে একক বা যুটীয়াভাৱে তথা সম্পূৰ্ণভাৱে বা ইংগিতেৰে কোনো গ্যাৰাণ্টি নিদিয়ে, এই নথিপত্ৰসমূহৰ সম্পূৰ্ণতাৰ ক্ষেত্ৰত কোনো প্রতিনিধিত্ব, পৰ্যাপ্ততা বা যথার্থতা নিদিয়ে, এক্সচেঞ্জে কম'ডিটি নিৰ্ণায়ক বজাৰ/ট্ৰেডিঙত অংশগ্ৰহণ কৰাৰ কোনো যোগ্যতা অনুমোদন বা মঞ্জুৰ নকৰে। এই সংক্ষিপ্তই নথিপত্ৰই ট্ৰেডিঙৰ সকলো ক্ষতিশংকা তথা অন্য গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশসমূহ ফাদিল নকৰে। ইয়াত অন্তৰ্ভুক্ত হোৱাৰ পূৰ্বে আপুনি নিৰ্ণায়ক ট্ৰেডিঙৰ বিষয়ে ভালদৰে অৱগত হৈ ল'ব।

জড়িত ক্ষতিশংকালৈ লক্ষ্য ৰাখি আপুনি কেৱল তেতিয়াহে লেনদেন কৰা উচিত যেতিয়া আপুনি সেই চুক্তিভিত্তিক সম্পৰ্কীয় স্বৰূপ আৰু ক্ষতিশংকাৰ বিস্তাৰ বুজি পায় য'ত আপুনি প্ৰৱেশ কৰিছে।

আপুনি জনা উচিত আৰু প্ৰশংসা কৰা উচিত যে কম'ডিটি ভিত্তিক চুক্তি/নিৰ্ণায়ক বা কম'ডিটি এক্সচেঞ্জত ট্ৰেড কৰা আৰু অন্য মাধ্যম (ইনষ্ট্ৰুমেন্ট)ত ট্ৰেডিং, য'ত ক্ষতিশংকাৰ বিভিন্ন মাত্ৰা অন্তৰ্ভুক্ত, সাধাৰণতে সীমিত উৎসমূহ/সীমিত বিনিয়োগ আৰু/ বা ট্ৰেডিং অভিজ্ঞতা আৰু কম ক্ষতিশংকা সহিষ্ণুতায়ুক্ত কোনো ব্যক্তিৰ বাবে এক উপযুক্ত স্থান নহয়। সেইবাবে আপুনি আপোনাৰ আৰ্থিক অৱস্থালৈ লক্ষ্য ৰাখি অনুকূলভাৱে বিবেচনা কৰা উচিত যে এনে ট্ৰেডিং আপোনাৰ বাবে উপযুক্ত হয় নে নহয়। যদি আপুনি এক্সচেঞ্জত ট্ৰেড কৰে আৰু প্ৰতিকূল পৰিণাম বা লোকচানত ভোগে, তেন্তে আপুনি তাৰ বাবে সম্পূৰ্ণভাৱে দায়ী হ'ব আৰু এক্সচেঞ্জ যিকোনো প্ৰকাৰেৰে ইয়াৰ বাবে দায়ী নহ'ব আৰু আপোনাৰ ওচৰত এই দলিল দিয়াৰ বিকল্প নহ'ব যে আপুনি জড়িত ক্ষতিশংকাৰ ক্ষেত্ৰত পৰ্যাপ্ত জাননী দিয়া নাছিল বা এইটো যে আপোনাক সংশ্লিষ্ট সদস্যৰ দ্বাৰা জড়িত সম্পূৰ্ণ ক্ষতিশংকাৰ বিষয়ে অৱগত কৰা নাছিল। এই ক্ষেত্ৰত গ্ৰাহক সম্পূৰ্ণৰূপে নিজে দায়ী হ'ব আৰু সেই একাউণ্টত কোনো চুক্তি সম্পাদিত নহ'ব।

গ্ৰাহক পৰিণামৰ বাবে অকলশৰে দায়বদ্ধ হ'ব আৰু সেই আধাৰত যিকোনো ডিৰাভেটিভ কনট্ৰেক্টৰ ক্ৰয় আৰু/বা বিক্ৰীৰ আদেশ সম্পাদন কৰাৰ সময়ত লাভসমূহৰ কোনো গ্যাৰেণ্টি নাথাকিব পাৰে আৰু/ বা ক্ষতিসমূহৰ কোনো অপবাদ নহ'ব পাৰে।

আপুনি এইটো স্পষ্টভাৱে বুজা উচিত যে এজন সদস্যৰ জৰিয়তে এক্সচেঞ্জসমূহত আপোনাৰ ডীলিং (লেনদেন), সদস্যৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰিত কিছুমান আনুষ্ঠানিকতা সম্পূৰ্ণ কৰাৰ অধীন হ'ব য'ত *অন্য সামগ্ৰী*ৰ লগে লগে গ্ৰাহকে জনা ফৰ্ম পূৰোৱা, অধিকাৰ আৰু দায়িত্বসমূহ পঢ়া, কৰণীয় আৰু অকৰণীয় আদি অন্তৰ্ভুক্ত হ'ব পাৰে আৰু প্ৰাসংগিক এক্সচেঞ্জসমূহ বা SEBI-ৰ দ্বাৰা সময়ে সময়ে জাৰি কৰা নিয়ম/উপ বিধি আৰু ব্যৱসায়িক নিয়মৰ অধীন।

এক্সচেঞ্জে যিকোনো পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰে বা পৰামৰ্শ দিয়াৰ ইচ্ছা নকৰে আৰু যিকোনো এনে ব্যক্তিৰ বাবে জবাবদিহি নহ'ব যি এক্সচেঞ্জসমূহৰ সদস্য আৰু/ বা এই নথিপত্ৰত অন্তৰ্ভুক্ত যিকোনো জাননীৰ ভিত্তিত যি কোনো তৃতীয় পক্ষৰ সৈতে যিকোনো ব্যৱসায়িক সম্পৰ্কত প্ৰৱেশ কৰে। এই নথিপত্ৰত অন্তৰ্ভুক্ত কোনো জাননী ব্যৱসায়িক পৰামৰ্শ/বিনিময় পৰামৰ্শ হিচাপে মানি লোৱা উচিত নহয়। ট্ৰেড কৰাৰ বাবে যিকোনো বিবেচনা এই ধৰণৰ ট্ৰেডিঙত জড়িত ক্ষতিশংকা বুজি পাওক আৰু সমীক্ষা নকৰাকৈ কৰা উচিত নহয়। যদি আপুনি নিশ্চিত নহয়, তেন্তে আপুনি সেই বিষয়ে পেছাদাৰীৰ পৰামৰ্শ লোৱা উচিত।

এই বিবেচনা কৰাৰ বাবে যে ট্ৰেড কৰা হয় আপোনাৰ নিম্নলিখিতৰ বিষয়ে জাননী থকা উচিত বা ইয়াৰ সৈতে পৰিচিত হোৱা উচিত:-

1. কম'ডিটি ফিউচাৰ চুক্তিৰ ট্ৰেডৰ মৌলিক ক্ষতিশংকা আৰু এক্সচেঞ্জত কম'ডিটি নিৰ্ণায়ক সঁজুলি।

i. উচ্চ অস্থিৰতাৰ ক্ষতিশংকা

অস্থিৰতাৰ তাৎপৰ্য সেই মূল্যত গতিশীল পৰিৱৰ্তনৰ পৰা হয় য'ত ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্ট কৰা হয় যেতিয়া ট্ৰেডিং গতিবিধিসমূহ কম'ডিটি এক্সচেঞ্জত সমূহত জাৰি থাকে। সাধাৰণতে, এক কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্টৰ অস্থিৰতা যিমানৈ উচ্চ হয় তাৰ মূল্যত পৰিৱৰ্তনো সিমানৈই অধিক হয়। সক্ৰিয় ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্টৰ তুলনাত কম ট্ৰেড কৰা কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্টত সাধাৰণতে অস্থিৰতা হ'ব পাৰে। অস্থিৰতাৰ পৰিণাম স্বৰূপে, আপোনাৰ আদেশ সম্পাদন কৰা হয়, অন্তিম ট্ৰেডেড মূল্যতকৈ অলপ বেলেগ হ'ব পাৰে বা অনৰ্গলভাৱে সলনি হ'ব পাৰে যাৰ পৰিণামস্বৰূপে কল্পনাপূৰ্ণ বা প্ৰকৃত লোকচান হ'ব পাৰে।

ii. নিম্নতম তৰলতাৰ ক্ষতিশংকা

a. তৰলতা এক প্ৰতিযোগিতামূলক আৰু ন্যূনতম মূল্যৰ পাৰ্থক্যৰ সৈতে দ্ৰুতগতিত কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্টৰ ক্ৰয় আৰু/বা বিক্ৰীৰ বাবে বজাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীৰ ক্ষমতা দৰ্শায়। সাধাৰণতে, এইটো গ্ৰহণ কৰা হয় যে এক বজাৰত উপলব্ধ আদেশৰ সংখ্যা যিমানৈই অধিক হয়, তৰলতা সিমানৈই অধিক হয়। তৰলতা গুৰুত্বপূৰ্ণ হয় কিয়নো অধিক তৰলতাৰ সৈতে বিনিয়োগকাৰীসকলৰ বাবে দ্ৰুতভাৱে আৰু ন্যূনতম মূল্যত পাৰ্থক্যৰ সৈতে কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্ট ক্ৰয় কৰা আৰু/বা বিক্ৰী কৰা সহজ হৈ পৰে আৰু ফলস্বৰূপে বিনিয়োগকাৰীসকলৰ দ্বাৰা ক্ৰয় বা বিক্ৰয় কৰা কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভৰ বাবে এক প্ৰতিযোগিতামূলক মূল্যৰ আদায় কৰা বা প্ৰাপ্তি হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। সক্ৰিয় প্ৰতিভূতিসমূহ/ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্টৰ তুলনাত কিছুমান প্ৰতিভূতিত কম তৰলতাৰ ক্ষতিশংকা থাকিব পাৰে। পৰিণামস্বৰূপে আপোনাৰ আদেশ কেৱল আংশিকভাৱে সম্পাদন কৰিব পৰা যায় বা তুলনামূলকভাৱে অধিক মূল্যৰ পাৰ্থক্যত সম্পাদিত কৰিব পৰা যায় অথবা সম্পূৰ্ণৰূপে সম্পাদন কৰিব পৰা নাযায়।

b. ডে'-ট্ৰেডিং কৌশলৰ এটা অংশ হিচাপে কম'ডিটি ক্ৰয় অথবা বিক্ৰয়ৰ ফলস্বৰূপেও লোকচান হ'ব পাৰে, এনে ক্ষেত্ৰত ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্ট প্ৰত্যাশিত মূল্য পৰ্যায়ৰ তুলনাত কম/অধিক মূল্যত ক্ৰয়/বিক্ৰয় কৰিব পৰা যায়, সেইবাবে এক কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্ট ডেলিভাৰ কৰা বা প্ৰাপ্তিৰ বাবে যিকোনো খোলা স্থিতি বা দায়িত্ব নাৰাখে।

iii. বিস্তুত স্প্রেডৰ ক্ষতিশংকা

- a. স্প্রেড সৰ্বোত্তম ক্ৰয় মূল্য আৰু সৰ্বোত্তম বিক্ৰয় মূল্যৰ ভিতৰত পাৰ্থক্য দৰ্শায়। ই এক কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্ট ক্ৰয় কৰা আৰু ইয়াৰ তৎক্ষণাত পিছত বিক্ৰয় কৰা বা বিপৰীতভাৱে মূল্যৰ ভিতৰত পাৰ্থক্য প্ৰদৰ্শিত কৰে। নিম্নতম তৰলতা আৰু উচ্চ অস্থিৰতাৰ পৰিণামস্বৰূপে কম তৰল বা অন্য তৰল কম'ডিটিসমূহ/কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্টৰ বাবে সাধাৰণৰ পৰা অধিক স্প্রেড হ'ব পাৰে। এই সলনিত উন্নত মূল্যৰ স্থাপনত বাধাৰ সৃষ্টি কৰিব।

iv. ক্ষতিশংকা হ্ৰাস কৰাৰ আদেশ

- a. বহুতো এক্সচেঞ্জৰ বিনিয়োগকাৰীৰ বাবে “লিমিট অৰ্ডাৰ”, “ষ্টপ লছ অৰ্ডাৰ” ইত্যাদি প্লেচ কৰাৰ সুবিধা থাকে সেই আদেশসমূহ (যেনে “ষ্টপ লছ” আদেশ বা “লিমিট” আদেশ) ৰখা যি ক্ষতিসমূহৰ অলপ পৰিমাণলৈকে সীমাত কৰাৰ ইচ্ছা ৰাখে, কেতিয়াবা ফলদায়ক নহ'ব পাৰে কিয়নো বজাৰৰ স্থিতিসমূহত দ্ৰুতভাৱে বঢ়া-টুটা হোৱাৰ বাবে এনে আদেশসমূহ সম্পাদন কৰাৰ সম্ভৱ নহ'ব পাৰে।
- b. এক “বজাৰ” আদেশৰ মূল্যৰ ওপৰত লক্ষ্য নকৰাকৈ বিপৰীত ফালৰ পৰা আদেশসমূহৰ উপলব্ধতাৰ অধীন ততালিকে সম্পাদন কৰা হ'ব আৰু এইটো যে যেতিয়া গ্ৰাহকক এক “বজাৰ” আদেশৰ তৎপৰ সম্পাদন প্ৰাপ্তি হ'ব পাৰে, সম্পাদন বকেয়া আদেশৰ উপলব্ধ মূল্যত হ'ব পাৰে যি মূল্য সময় প্ৰাথমিকতাৰ ওপৰত আদেশ পৰ্যায়ক সন্তুষ্ট কৰে। এইটো বুজিব পৰা যায় যে মূল্যসমূহ সেই কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্টত অন্তিম ট্ৰেড কৰা মূল্য বা সৰ্বোত্তম মূল্যতকৈ বহু ভিন্ন হ'ব পাৰে।
- c. এক “লিমিট” আদেশ কেৱল আদেশৰ বাবে নিৰ্দিষ্ট “লিমিট” মূল্য বা এক উন্নত মূল্যত সম্পাদিত কৰা হ'ব। যি কি নহওক, গ্ৰাহকক মূল্য সুৰক্ষা প্ৰাপ্তি হয় তথাপি এইটো সম্ভাৱনা থাকে যে আদেশ সম্পূৰ্ণভাৱে সম্পাদন কৰিব পৰা নাযায়।
- d. এক ষ্টপ লছ আদেশ সাধাৰণতে এক কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্টৰ বৰ্তমান মূল্যতকৈ “বেলেগ” কৈ স্থাপিত কৰা হয় আৰু এনে আদেশ কেৱল তেতিয়াহে সক্ৰিয় হয় যেতিয়া কনট্ৰেক্ট ষ্টপ মূল্য পায়গৈ বা তাৰ জৰিয়তে ট্ৰেড কৰে। বিক্ৰয় ষ্টপ আদেশ সাধাৰণতে বৰ্তমান মূল্যতকৈ তলত প্ৰবিষ্ট কৰা হয়। যেতিয়া কনট্ৰেক্ট পূৰ্ব-নিৰ্ধাৰিত মূল্য পায়গৈ অথবা এনে ধৰণৰ মূল্য হৈ ট্ৰেড কৰে তেন্তে ষ্টপ লছ আদেশ এখন বজাৰ/লিমিট আদেশলৈ সলনি হয় আৰু লিমিট বা উন্নত পৰিস্থিতিত সম্পাদিত কৰা হয়। এই কথাৰ কোনো আশ্বাস নাই যে লিমিট আদেশ সম্পাদনযোগ্য হ'ব, মিহেতু এক কনট্ৰেক্ট পূৰ্ব নিৰ্ধাৰিত মূল্যত কাৰ্য কৰিব পাৰে, এনে স্থিতিত এনে আদেশৰ সম্পাদন নোহোৱাৰ ক্ষতিশংকা কেৱল এক নিয়মিত লিমিট আদেশ হিচাপে উৎপন্ন হয়।

v. **বাতৰি ঘোষণাৰ ক্ষতিশংকা**

- a. সেইবোৰ ট্ৰেডাৰ্চ/নিৰ্মাতাৰ বাতৰি ঘোষণা যি ট্ৰেডিঙৰ সময়ত কম'ডিটি আৰু/অথবা কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্টৰ মূল্য প্ৰভাৱিত কৰিব পাৰে আৰু কম তৰলতা তথা উচ্চ অস্থিৰতাৰ সৈতে সংযোজন কৰাৰ ফলত হঠাতে কম'ডিটি/কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্টৰ মূল্যত এক অপ্ৰত্যাশিত যোগাত্মক বা ঋণাত্মক অৱস্থাৰ কাৰণ হ'ব পাৰে।

vi. **উৰা-বাতৰিৰ ক্ষতিশংকা**

- a. কেতিয়াবা কম'ডিটি মূল্যৰ বিষয়ে শব্দ, বাতৰি-কাকত, ৱেবছাইট বা বাতৰি এজেন্সি আদিৰ জৰিয়তে বজাৰত উৰা-বাতৰি বিয়পিবলৈ ধৰে। বিনিয়োগকাৰীয়ে ইয়াৰ পৰা সাৱধান হোৱা উচিত আৰু উৰা-বাতৰিৰ ভিত্তিত কাৰ্য কৰাৰ পৰা ৰক্ষা পোৱা উচিত।

vii. **পদ্ধতিগত ক্ষতিশংকা**

- a. উচ্চ মাত্ৰা ট্ৰেডিং সমানে বজাৰ খোলাৰ সময়ত আৰু বজাৰ বন্ধ হোৱাৰ আগেয়ে ঘটিব। এই ধৰণৰ উচ্চ মাত্ৰা দিনত যিকোনো সময়তো হ'ব পাৰে। ইয়াৰ ফলস্বৰূপে আদেশ সম্পাদন বা প্ৰতিপন্নতা কৰাত বিলম্ব হ'ব পাৰে।
- b. অস্থিৰতা ম্যাদৰ সময় একেৰাহে আপোনাৰ আদেশৰ মাত্ৰা বা মূল্য সংশোধিত কৰা বা নতুন আদেশ স্থাপিত কৰা বজাৰ অংশগ্ৰহণকাৰী হোৱাৰ বাবে আদেশ সম্পাদন আৰু ইয়াৰ প্ৰতিপন্নতাত বিলম্ব হ'ব পাৰে।
- c. কিছুমান নিশ্চিত বজাৰ পৰিস্থিতিত এক উচিত মূল্যত বা সমগ্ৰভাৱে বজাৰত এক স্থিতিৰ সমাপ্তি ঘটোৱা তেতিয়া কঠিন অথবা অসম্ভৱ হৈ পৰে যেতিয়া ক্ৰয় পক্ষ বা বিক্ৰয় পক্ষৰ যিকোনো আদেশ বকেয়া নহয়, বা যদি অসাধাৰণ ট্ৰেডিং গতি-বিধি বা মূল্যৰ চাৰ্কিট ফিল্টাৰ পাৰ কৰাৰ ফলত বা কোনো অন্য কাৰণৰ বাবে কম'ডিটি ট্ৰেডিং বন্ধ কৰি দিয়া হয়।

viii. **পদ্ধতি/নেটৱৰ্ক কণ্ঠেছন**

- a. আদেশসমূহ স্থাপিত কৰা আৰু পথত নিয়াৰ বাবে ছেটেলাইট/লীজড লাইন আধাৰিত সঞ্চাৰ, টেকনিক আৰু কম্পিউটাৰ পদ্ধতিৰ সংযোজনৰ ওপৰত আধাৰিত ইলেক্ট্ৰনিক প্ৰকাৰত এক্সচেঞ্জসমূহৰ ওপৰত ট্ৰেডিং হয়। এই ধৰণে তাত সঞ্চাৰ বিফলতা বা পদ্ধতিগত সমস্যাসমূহ বা পদ্ধতিৰ সৈতে মন্ত্ৰ বা বিলম্বতা প্ৰতিক্ৰিয়া বা ট্ৰেডিং বন্ধ কৰা বা এনে কোনো অন্য সমস্যা/বেমেজালি উদ্ভৱ হ'ব পাৰে, য'ত ট্ৰেডিং পদ্ধতি/নেটৱৰ্কৰ বাবে স্থাপিত কৰা সম্ভৱ নাছিল, যি নিয়ন্ত্ৰণৰ বাহিৰত হ'ব পাৰে আৰু যাৰ ফলস্বৰূপে আংশিক সম্পূৰ্ণৰূপে ক্ৰয় বা বিক্ৰয় আদেশসমূহ সম্পাদন কৰা বা নকৰাত বিলম্ব হ'ব পাৰে। আপোনাক ইয়াৰ প্ৰতি মনোযোগ দিবলৈ সতৰ্ক কৰা হয় যে যদি সমস্যাসমূহ সম্ভৱতঃ অস্থায়ী হ'ব পাৰে কিন্তু যেতিয়া আপোনাৰ ওচৰত খোলা স্থিতি বা অনা-সম্পাদন আদেশ শেষ হয় তেন্তে এই সকলো সম্পাদিত লেনদেনৰ মীমাংসা কৰাৰ বাবে আপোনাৰ দায়িত্বৰ বাবে ক্ষতিশংকা বহন কৰে।

2. যেতিয়ালৈকে ফিউচাৰ কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ জড়িত, অনুগ্ৰহ কৰি নিম্নলিখিত অতিৰিক্ত সুবিধাসমূহৰ ওপৰত মনোযোগ দিয়ক আৰু ইয়াৰ সৈতে নিজকে পৰিচিত কৰাওক:-

“লীভাৰেজ” বা “গীয়েৰিং”ৰ প্ৰভাৱ:

- a. মাৰ্জিনৰ পৰিমাণ কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্টৰ পৰিমাণৰ এটা সৰু অনুপাত থাকে, যিটো লেনদেন ‘লীভাৰেজড’ বা ‘গীয়েৰ্ড’ হয়। কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ ট্ৰেডিং যাক মাৰ্জিনৰ এটা তুলনামূলকভাৱে সৰু পৰিমাণৰ সৈতে কৰা হয়, মাৰ্জিনৰ পৰিমাণৰ তুলনাত অধিক লাভ বা হানিৰ সম্ভাৱনা প্ৰদান কৰে। কিন্তু কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভত লেনদেনত উচ্চ স্তৰৰ ক্ষতিশংকা অন্তৰ্ভুক্ত হয়। সেইবাবে আপুনি প্ৰকৃততে কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভত ট্ৰেডিং কৰাৰ আগেয়ে নিম্ন বিৱৰণ সম্পূৰ্ণৰূপে বুজা উচিত আৰু লগতে ব্যক্তিৰ পৰিস্থিতি, বিত্তীয় উৎসসমূহ আদিত লক্ষ্য ৰাখি সাৱধানভাৱে ট্ৰেড কৰা উচিত।
- b. ফিউচাৰ ট্ৰেডিঙত সকলো কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভৰ দৈনিক বন্দৱস্তি জড়িত হ'ব পাৰে। প্ৰত্যেক দিনে খোলা স্থিতিসমূহৰ সমাপ্তি পৰ্যায়ৰ আধাৰত বজাৰৰ বাবে চিহ্নিত কৰা হয়। যদি ক্ল'জিং প্ৰাইচ আপোনাৰ বিপক্ষে যায় তেন্তে আপোনাৰ বাবে এই ধৰণৰ বঢ়া-টুটাৰ ফলস্বৰূপে হ'বলগীয়া লোকচানৰ (আনুমানিক) পৰিমাণ জমা কৰা আৱশ্যক হ'ব। এই পৰিমাণৰ আদায় নিৰ্ধাৰিত সময়সীমাৰ ভিতৰত কৰিব লাগিব, সাধাৰণতে পৰৱৰ্তী দিনত ট্ৰেডিং আৰম্ভ হোৱাৰ ঠিক আগেয়ে।
- c. যদি আপুনি সময়সীমাৰ ভিতৰত অতিৰিক্ত মাৰ্জিন জমা কৰাত বিফল হয় অথবা যদি আপোনাৰ একাউণ্টত বকেয়া ঋণ থাকে তেন্তে এক্সচেঞ্জৰ সদস্যই সম্পূৰ্ণ স্থিতিৰ সমাপ্তি কৰিব পাৰে। এই ক্ষেত্ৰত, আপুনি এই ধৰণৰ সমাপ্তিৰ ফলস্বৰূপে হ'বলগীয়া যি কোনো লোকচানৰ বা দায়বদ্ধ হ'ব।
- d. নিশ্চিত বজাৰ পৰিস্থিতিসমূহৰ অধীনত এজন বিনিয়োগকাৰীৰ বাবে এনে লেনদেন সম্পাদন কৰা কঠিন বা অসম্ভৱ হ'ব পাৰে। উদাহৰণৰ বাবে, এই স্থিতি অনা-তৰলতাৰ দৰে কাৰকসমূহৰ কাৰণ হ'ব পাৰে অৰ্থাৎ যেতিয়া তাত অপৰ্যাপ্ত আক্ৰমণ বা প্ৰস্তাৱ থাকে বা মূল্য সীমা বা চাৰ্কিট ব্ৰেকাৰ আদিৰ কাৰণে ট্ৰেডিঙৰ স্থগিতকৰণ কৰা হ'ব পাৰে।
- e. বজাৰত স্থিৰতা বাহাল ৰখাৰ বাবে নিম্নলিখিত পদক্ষেপ ল'ব পৰা যায়, মাৰ্জিন দৰত পৰিৱৰ্তন, নগদ মাৰ্জিন দৰ আদি বজাৰ স্থিৰতা ধৰি ৰখাৰ বাবে হোৱা পৰিৱৰ্তন। এইবোৰ নতুন মানদণ্ড বিদ্যমান অস্থিৰ সূত পৰিমাণত প্ৰযোজ্য কৰিব পাৰে। এনে স্থিতিত আপুনি অতিৰিক্ত মাৰ্জিন দিয়া বা আপোনাৰ স্থিতি হ্ৰাস কৰাৰ আৱশ্যকতা হ'ব।
- f. আপুনি ব্ৰ'কাৰৰ পৰা সেই কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভ কনট্ৰেক্টৰ সম্পূৰ্ণ জাননী অৰ্থাৎ অনুবন্ধ নিৰ্দিষ্ট আৰু তাৰ সৈতে জড়িত দায়িত্বসমূহৰ বিষয়ে সম্পূৰ্ণ জাননী উপলব্ধ কৰাৰ দাবী কৰা উচিত যাৰ ওপৰত আপুনি ট্ৰেড কৰাৰ যোজনা তৈয়াৰ কৰিছে।

3. ৰায়াৰলেছ প্ৰযুক্তি/বা কোনো অন্য প্ৰযুক্তিৰ জৰিয়তে ট্ৰেডিং:

ৰায়াৰলেছ প্ৰযুক্তি অথবা যি কোনো অন্য প্ৰযুক্তিৰ জৰিয়তে কম'ডিটিসমূহৰ ট্ৰেডিঙৰ সৈতে জড়িত সুবিধাসমূহ, ক্ষতিশংকা, দায়িত্ব আৰু বাধ্যবাধকতা ব্যাখ্যা কৰিবৰ বাবে যিকোনো অতিৰিক্ত উপবন্ধসমূহ সদস্যৰ দ্বাৰা গ্ৰাহকৰ দৃষ্টিলৈ অনা উচিত।

4. সাধাৰণ

i. **জমা কৰা নগদ আৰু সম্পত্তি:**

আপুনি ধন জমা কৰা কোনো ফাৰ্ম দেউলীয়া অথবা অস্থিহীন হোৱাৰ পূৰ্বে আপুনি নিজে ধন আৰু অন্য সম্পত্তিৰ সুৰক্ষা সম্পৰ্কে জ্ঞাত হোৱা উচিত। আপোনাৰ ধন বা সম্পত্তি কোনো আইন বা স্থানীয় নিয়মৰ অধীনত আপুনি পুনৰ প্ৰাপ্ত কৰিব পৰা পৰ্যন্ত। কিছুমান ন্যায় ব্যৱস্থাত আপোনাৰ দ্বাৰা ধাৰ্য সম্পত্তি হ্ৰাসৰ ক্ষেত্ৰত নগদ হিচাপেও বিতৰণ হ'ব পাৰে। এক্সচেঞ্জৰ সদস্যৰ সৈতে হোৱা বিতৰ্কত, এই একেখিনিযেই এক্সচেঞ্জৰ নিয়ম, উপবিধি আৰু ব্যৱসায়িক নিয়ম হিচাপে প্ৰযোজ্য হ'ব।

ii. **কমিচন আৰু অন্যান্য খৰচসমূহ:**

ট্ৰেড আৰম্ভ কৰাৰ পূৰ্বে আপুনি বহন কৰিবলগীয়া সকলো কমিচন, মাননি আৰু অন্যান্য খৰচৰ বিষয়ে আপোনাক পৰিষ্কাৰকৈ অৱগত কৰা হ'ব। এই খৰচে আপোনাৰ মুঠ লাভ (যদি আছে) অথবা আপোনাৰ লোকচানত প্ৰভাৱ পেলাব।

iii. **সদস্য/স্বীকৃতপ্ৰাপ্ত ব্যক্তি/গ্ৰাহকৰ অধিকাৰ আৰু দায়িত্বৰ বিষয়ে জানিবলৈ পৰিশিষ্ট 3 চাওক।**

iv. **'কম্পাৰ্টিটিউয়েন্ট' শব্দটোৰ অৰ্থ হ'ল গ্ৰাহক, অথবা বিনিয়োগকাৰী যিয়ে এক্সচেঞ্জৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে কম'ডিটি ডিৰাইভেটিভৰ ট্ৰেডিঙৰ বাবে সদস্যৰ হৈছে লেনদেন কৰে।**

v. **'সদস্য' শব্দটোৰ অৰ্থ হ'ল ট্ৰেডিং সদস্য/ব্ৰ'কাৰ যি এক্সচেঞ্জ আৰু SEBI-ৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা পঞ্জীয়ন স্বীকৃতিপত্ৰ প্ৰাপ্ত ব্যক্তি।**